

DG Mobiliteit

Programmadirectie
Vrachtwagenheffing
Beleid, Juridisch Kader en
Communicatie

Postbus 20901
2500 EX Den Haag

memo

Aanvullende informatie decentralisatie-uitkering
vrachtwagenheffing

Inleiding

In het BO MIRT van januari 2026 heeft het Rijk met de Regio de afspraak¹ gemaakt dat het Rijk in bepaalde gevallen de kosten draagt van (tijdelijke) maatregelen als er uitwijkverkeer ontstaat door de vrachtwagenheffing. Het gaat om gevallen waar aantoonbaar uitwijkverkeer is ontstaan door de vrachtwagenheffing op wegen waar dat ongewenst is. In deze gevallen vergoedt het Rijk maatregelen die bijdragen aan het tegengaan van uitwijkend vrachtverkeer door de vrachtwagenheffing. Daarbij geldt dat de maatregelen doelmatig dienen te zijn en dat de kosten binnen redelijke en proportionele marges blijven.

Om de vergoeding van dergelijke maatregelen mogelijk te maken, wordt gebruik gemaakt van een decentralisatie-uitkering (DU). Deze vorm van een uitkering vanuit het Rijk aan decentrale overheden kent beperkte administratieve lasten. Daarnaast kan er gericht geld uitgekeerd worden aan individuele provincies en gemeenten.

Bent u een wegbeheerder en denkt u kosten te hebben gemaakt die op basis van de afspraken van het BO MIRT 2026 worden vergoed? Dan kunt u daartoe informatie aanleveren via het [online formulier](#). Dit memo geeft een verdere uitleg over wat voor informatie aangeleverd moet worden en hoe het verdere proces van een DU eruit ziet.

Wat is een decentralisatie-uitkering?

Een decentralisatie-uitkering (DU) is een tijdelijke uitkering. Middelen worden verdeeld op een manier die afwijkt van de algemene uitkering vanuit het provincie- en het gemeentefonds. De uitkering vindt wel plaats via het provincie- en het gemeentefonds. Over het beleid kunnen afspraken gemaakt worden tussen decentrale overheden en het Rijk. In het geval van de vrachtwagenheffing liggen de afspraken in het BO MIRT 2026 hieraan ten grondslag. Bij het opstellen van de DU, wordt een budget vastgesteld per decentrale overheid die kosten vergoed krijgt, voor het nemen van een maatregelen in verband met de afspraken in het BO MIRT 2026. Er wordt geen verantwoording over de DU aan het Rijk afgelegd. De verantwoording over de besteding van een DU wordt aan de provinciale staten respectievelijk de gemeenteraad afgelegd.

¹ [Afsprakenlijst MIRT – Bestuurlijke Overleggen MIRT 5, 7 en 8 januari 2026 | Rijksoverheid.nl](#)

Informatie aanleveren via online formulier

Om te bepalen of en voor welk bedrag een wegbeheerder aanspraak maakt op de decentralisatie-uitkering vrachtwagenheffing, heeft het ministerie van IenW informatie nodig van de wegbeheerder. Bij het Rijksloket M&E uitwijkverkeer² kunnen wegbeheerders in een formulier aangeven welke maatregelen genomen zijn en welke kosten daarbij gemaakt zijn. Hieronder volgt een aanvullende toelichting bij verschillende velden die ingevuld moeten worden.

TOPdesk-nummer

Via een online tool van TOPdesk, registreert Rijkswaterstaat maatregelen die via het Rijksloket gemeld zijn. Bij dit veld geldt:

- Heeft u de maatregel waarvoor u een vergoeding vraagt eerder al gemeld bij het Rijksloket en heeft u daarbij een TOPdesk-nummer ontvangen? Dan kunt u dit nummer invullen in het formulier. Dit helpt Rijkswaterstaat bij het opbouwen van het dossier.
- Heeft u nog geen TOPdesk-nummer? Dan hoeft u hier niets in te vullen.

Onderbouw het probleem (verplicht)

In dit veld, onderbouwt u waarom het aannemelijk is dat er uitwijkverkeer is ontstaan door de vrachtwagenheffing, dat dit tot problemen heeft geleid en dat daarvoor maatregelen getroffen moesten worden. Hieronder volgt een verdere uitleg wat hiervoor moet worden aangeleverd.

Onderbouw dat er ongewenst uitwijkverkeer is ontstaan door de vrachtwagenheffing:

- Toon aan dat er uitwijkverkeer is ontstaan en dat het aannemelijk is dat dit een gevolg is van de vrachtwagenheffing. Andere redenen moeten dus zoveel mogelijk worden uitgesloten.
- Onderbouw dat door het aangetoonde uitwijkverkeer problemen ontstaan die maatregelen vereisen.
- De werkwijze om de punten hierboven aannemelijk te maken, is vastgelegd in een plan van aanpak³ die voor alle provincies geldt.
- De resultaten uit de monitoringsrapportage van het Nationaal Dataportaal Wegverkeer (NDW) worden geduid in regionale overleggen met betrokken wegbeheerders. In die overleggen wordt geduid of een verschuiving van vrachtverkeer komt door de vrachtwagenheffing of dat het een andere oorzaak heeft. Van dit overleg wordt een verslag gemaakt. Dit duidingsverslag is een vereiste onderbouwing om aan te tonen of er uitwijkverkeer is ontstaan door de vrachtwagenheffing.
- Pas na het doorlopen van het hele monitoring- en evaluatieproces, zoals afgesproken in het plan van aanpak³, kunnen mogelijk conclusies getrokken worden over uitwijkverkeer door de vrachtwagenheffing. Dit betekent niet dat gewacht hoeft te worden met het nemen van maatregelen. Als maatregelen nodig zijn, is het aan de wegbeheerder om die te nemen. Maatregelen kunnen ook met terugwerkende kracht vergoed worden, als achteraf wordt aangetoond dat uitwijkverkeer door de vrachtwagenheffing is ontstaan.

² [Rijksloket M&E uitwijkverkeer helpt je verder | Nationaal Dataportaal Wegverkeer](#)

³ [Plan van aanpak voor monitoring en evaluatie van uitwijkverkeer door vrachtwagenheffing | Nationaal Dataportaal Wegverkeer](#)

Welke maatregel is genomen (verplicht)

Beschrijf in dit veld welke maatregel is genomen om uitwijkverkeer tegen te gaan en wat de verwachte bijdrage is aan het oplossen van uitwijkverkeer. Verdere toelichting:

- De DU is beschikbaar voor maatregelen die er direct op gericht zijn om het uitwijkend vrachtverkeer te verminderen. Het rapport kansrijke (tijdelijke) maatregelen bij uitwijk⁴ geeft een idee van aan welke maatregelen gedacht kan worden.
- Maatregelen die zijn gericht op het tegengaan van eventuele effecten van uitwijkverkeer vallen buiten de reikwijdte van deze DU. Denk hierbij aan geluidsschermen, verharding van de berm of onderhoud aan de weg. De maatregelen moeten specifiek bedoeld zijn om uitwijkverkeer tegen te gaan. Als er structureel uitwijkverkeer ontstaat en een toevoeging aan het heffingsnetwerk blijkt geen efficiënte of logische oplossing te zijn, dan kan de wegbeheerder in gesprek gaan met het Rijk om te bespreken of de reikwijdte van de DU uitgebreid kan worden.
- Alleen de maatregel zelf valt onder de reikwijdte van deze DU. Als de wegbeheerder het nodig acht om handhaving toe te passen om naleving van de maatregel af te dwingen, wordt dit door de wegbeheerder zelf bekostigd.
- Vergoeding is niet afhankelijk van de effectiviteit van een maatregel achteraf. Het moet wel van tevoren aannemelijk zijn dat de maatregel uitwijkverkeer tegen kan gaan. De wegbeheerder geeft aan wat het verwachte effect is.

Wat is de looptijd van de maatregel?

Geef in dit veld aan in welke periode de maatregel is ingezet. Verdere toelichting:

- De DU is beschikbaar voor maatregelen vooruitlopend op een toevoeging aan het heffingsnetwerk. Wat hier vooral mee wordt bedoeld, is dat er niet doorlopend geld beschikbaar blijft. Als sprake is van een tijdelijk effect (uitwijk stopt vanzelf zonder aanpassing heffingsnetwerk), maar er waren wel tijdelijke maatregelen nodig, vallen de kosten van deze maatregelen binnen de reikwijdte van deze DU. Uiteraard wel als ze in overeenstemming zijn met de andere afspraken in het BO MIRT 2026.
- Als uitwijkverkeer structureel is, wordt in afstemming met de wegbeheerder besloten een weg toe te voegen aan het heffingsnetwerk. Dit kan enkel met een akkoord van de minister van IenW.
- Wanneer het heffingsnetwerk is aangepast kan een tijdelijke maatregel, (deels) gefinancierd uit een DU, vervallen.

Onderbouwing kosten

Onderbouw de kosten van de maatregel door een factuur, offerte of kostenraming bij te voegen.

Extra informatie en bijlagen

- Kunt u door de grootte van de bijlagen niet alle bijlagen uploaden bij dit formulier? Dan zendt u het volledig ingevulde formulier met de bijlagen die wel geüpload kunnen worden in. U kunt in het formulier invullen dat u de andere bestanden nog nazendt. U krijgt een terugkoppeling van het

⁴ [Onderzoeksrapport Sweco maatregelen uitwijk Vrachtwagenheffing | Nationaal Dataportaal Wegverkeer](#)

informatiepunt WVL dat uw vraag is ontvangen en dat deze geregistreerd is onder een topdesknummer. U kunt de resterende bijlagen vervolgens mailen naar informatiepuntWVL@rws.nl, graag onder vermelding van dit topdesknummer.

- Het is ook mogelijk om de bestanden na te sturen via [SecureTransfer](#) naar het mailadres informatiepuntWVL@rws.nl. Wederom graag onder vermelding van een topdesknummer als u deze heeft ontvangen.

DG Mobiliteit
Programmadirectie
Vrachtwagenheffing
Beleid, Juridisch Kader en
Communicatie

Vervolg

Via de inventarisatie met gebruik van het online formulier, wordt bekeken welke kosten zijn gemaakt in het kader van de afspraken in het BO MIRT 2026 en door welke wegbeheerders. Daarbij wordt ook de hoogte van een eventuele decentralisatie-uitkering vastgesteld. Als het proces goed is doorlopen, kan de wegbeheerder binnen enkele weken te horen krijgen of deze een decentralisatie-uitkering kan verwachten.

De daadwerkelijke decentralisatie-uitkering wordt later opgesteld. Afhankelijk van wanneer deze wordt vastgesteld, vindt uitkering plaats bij de volgende circulaire van de begroting via het provincie- of het gemeentefonds. Zo zouden de eerste uitkeringen bijvoorbeeld bij de decembercirculaire 2026 of de meicirculaire in 2027⁵. kunnen plaatsvinden.

Er vindt achteraf geen verantwoording aan het Rijk plaats over de besteding van de middelen. Verantwoording over de besteding van middelen vindt plaats bij de provinciale staten of de gemeenteraad (afhankelijk van wie de uitkering ontvangt). Bij een eventueel nieuw verzoek tot een decentralisatie-uitkering, kan het Rijk wel controleren of er daadwerkelijk middelen besteed zijn ter hoogte van de uitkering om uitwijkverkeer door de vrachtwagenheffing tegen te gaan.